

DZP

więcej niż prawo

DZP dla rynków wschodnich

Kierunek: Kazachstan

sierpień 2016

Kierunek: Kazachstan

Kazachstan to kraj ogromnych możliwości a oficjalna wizyta Prezydenta Kazachstanu Nursułtana Nazarbajewa w Polsce stwarza szansę na pogłębienie wzajemnych relacji gospodarczych. Warto więc zapoznać się z podstawowymi aspektami prowadzenia działalności gospodarczej w Kazachstanie.

DLACZEGO KAZACHSTAN?

Poniżej znajdują Państwo kilka powodów, dla których warto zainwestować w Kazachstanie.

- 9. pod względem powierzchni państwo świata (9 razy większe od Polski),
- posiada największe złoża surowców m.in. metali, surowców mineralnych oraz surowców energetycznych,
- ma strategiczne znaczenie w ruchu tranzytowym pomiędzy Azją, w tym Chinami a Europą, Rosją a krajami leżącymi nad Zatoką Perską,
- państwo politycznie i gospodarczo stabilne – konsekwentny wzrost PKB od 25 lat,
- probiznesowe podejście administracji publicznej,
- członek międzynarodowych gremiów i instytucji m.in.: ONZ, MFW, Banku Światowego, WTO, OBWE, Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju,
- notuje stały i duży napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych,
- gwarantuje dostęp do ogromnego rynku jakim jest Euroazjatycka Unia Gospodarcza (współtworzona przez Kazachstan, Rosję, Białoruś, Armenię i Kirgistan),
- jedyne państwo z obszaru postradzieckiego, które na dzień dzisiejszy zawarło z UE umowę o rozszerzonym partnerstwie i współpracy.

PERSPEKTYWICZNE BRANŻE GOSPODARKI KAZACHSTANU

- produkcja materiałów oraz maszyn budowlanych
- budownictwo (głównie obiektów przemysłowych i mieszkaniowych)
- górnictwo (w tym węglowe) oraz przemysł maszyn i urządzeń dla górnictwa
- sektor naftowo-gazowy
- energetyka jądrowa i odnawialna
- rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze
- przemysł maszyn rolniczych oraz maszyn i urządzeń do przetwórstwa
- przemysł farmaceutyczny
- transport i logistyka, rozwój infrastruktury drogowej, kolejowej i tramwajowej
- przemysł petrochemiczny i chemiczny
- przemysł obronny

Formy prowadzenia działalności

Po podjęciu decyzji o rozpoczęciu działalności w Kazachstanie pojawia się zwykle kolejne pytanie – w jakiej formie ją prowadzić?

Inwestorzy zagraniczni mogą prowadzić działalność gospodarczą w Kazachstanie na różne sposoby i w różnych formach organizacyjnych. Typową formą, w jakiej prowadzona jest działalność gospodarcza, jest założenie kazachstańskiej spółki zależnej, najczęściej w formie **spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (ТОО – Товарищество с ограниченной ответственностью)** lub **spółki akcyjnej (АО – Акционерное общество)**.

Inne sposoby prowadzenia działalności w Kazachstanie to **nabycie udziałów/akcji istniejącej spółki** lub **inwestycja bezpośrednia poprzez przejęcie istniejącego przedsiębiorstwa**.

Utworzenie zakładu na terytorium Kazachstanu może także nastąpić bez zawiązywania kazachstańskiego podmiotu prawnego, poprzez otwarcie oddziału lub przedstawicielstwa.

Decyzja o wyborze odpowiedniej formy działalności powinna uwzględniać oprócz kwestii strictly biznesowych, także uwarunkowania prawne i podatkowe, które w wielu przypadkach odgrywają kluczową rolę w procesie decyzyjnym.

1. Oddział czy przedstawicielstwo?

Zgodnie z kazachstańskim prawem, oddziały i przedstawicielstwa nie mają statusu odrębnej osoby prawnej. Mogą one być tworzone zarówno przez podmioty kazachstańskie, jak i zagraniczne oraz podlegają krajowej rejestracji przez organy sądowe. Utworzenie oddziałów i przedstawicielstw nie wymaga wniesienia kapitału zakładowego.

Oddział lub przedstawicielstwo działa w ramach umocowania w imieniu i na rzecz podmiotu założycielskiego (spółki zagranicznej). Odpowiedzialność za naruszenie zobowiązań umownych przez oddział lub przedstawicielstwo zawsze ponosi podmiot założycielski (spółka zagraniczna). Oddziały i przedstawicielstwa prowadzą działalność zgodnie i na podstawie postanowień statutu (umowy spółki) podmiotu założycielskiego (spółki zagranicznej), swojego regulaminu oraz wymogów kazachstańskiego prawa.

Podstawowa różnica pomiędzy oddziałami a przedstawicielstwami polega na charakterze i zakresie ich działalności. Oddział jest formą bardziej uniwersalną, a mianowicie może prowadzić działalność produkcyjną (często są to odrębne jednostki produkcyjne – zakłady i fabryki, itp.), handlową, logistyczną, dokonywać dostaw i prowadzić działania marketingowe. Działalność przedstawicielstwa ma charakter bardziej ograniczony, co do zasady jest uprawnione tylko do reprezentowania interesów podmiotu założycielskiego i nie może prowadzić żadnej innej działalności przemysłowej ani handlowej.

Uprawnienie	Oddział	Przedstawicielstwo
Prawo do prowadzenia działalności produkcyjnej i handlowej	Tak	Nie
Prawo do wykonywania wszystkich funkcji podmiotu założycielskiego	Tak	Nie

2. Spółki zależne (TOO/AO)

Po utworzeniu spółki zależnej w Kazachstanie zostaje ona uznana za podmiot kazachstański. Spółka zależna utworzona na terenie Kazachstanu ma prawo prowadzić działalność produkcyjną, a także handlową we własnym imieniu i samodzielnie ponosi odpowiedzialność za swoją działalność. Zasadą jest, że wspólnicy (akcjonariusze) spółek zależnych nie ponoszą odpowiedzialności za te podmioty.

Formalnie nie istnieją ogólne wymogi dotyczące założycieli TOO (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością) lub AO (spółka akcyjna). Wybór konkretnego rodzaju spółki zależy od planowanej działalności, lecz w niektórych obszarach gospodarki przepisy kazachstańskie ograniczają możliwość zaangażowania kapitałowego podmiotów zagranicznych (np. w sektorze finansowym).

Konstrukcja TOO oraz AO uregulowana w prawie kazachstańskim jest bardzo zbliżona do polskiego modelu. Spółka akcyjna może podlegać różnym dodatkowym wymogom wynikającym z uregulowań dotyczących papierów wartościowych. Natomiast w zakresie opodatkowania, ceł, prawa pracy, przepisów dewizowych, księgowych itp. nie ma zasadniczych różnic pomiędzy AO a TOO przewidzianych prawem kazachstańskim.

Podsumowanie:

Kryteria	Przedstawicielstwo	Oddział	TOO	AO
Status prawny	Nie jest odrębną osobą prawną	Nie jest odrębną osobą prawną	Jest osobą prawną	Jest osobą prawną
Rodzaj działalności	Działalność ogranicza się do ochrony i reprezentowania interesów podmiotu założycielskiego (zagranicznego)	Działalność ograniczona do zakresu działalności gospodarczej) podmiotu założycielskiego (zagranicznego)	Nie ma ograniczeń co do rodzaju działalności, ale niektóre rodzaje działalności wymagają uzyskania pozwolenia. Niektóre rodzaje działalności (np. ochrona osób i mienia) mogą być wykonywane wyłącznie przez spółki, w których 100% udziałów posiadają rezydenci	
Założyciele	Podmiot założycielski (spółka zagraniczna)	Podmiot założycielski (spółka zagraniczna)	Jedna lub większa liczba osób fizycznych lub prawnych	

Kryteria	Przedstawicielstwo	Oddział	TOO	AO
Cechy charakterystyczne	Jednostka organizacyjna (zagranicznej) osoby prawnej, która chroni i reprezentuje taką osobę prawną oraz dokonuje związanych z tym czynności prawnych w imieniu podmiotu założycielskiego	Jednostka organizacyjna (zagranicznej) osoby prawnej, która może wykonywać wszystkie czynności wchodzące w zakres działania podmiotu założycielskiego, w tym funkcję reprezentacji	Kapitał zakładowy dzieli się na udziały w wielkości wskazanej w dokumentach założycielskich. Wspólnicy nie ponoszą odpowiedzialności za jej zobowiązania, ale ponoszą ryzyko strat związanych z jej działalnością w ramach wniesionych przez siebie wkładów	Podmiot prawny, który emituje akcje w celu pozyskania funduszy na swoją działalność. Akcjonariusze nie ponoszą odpowiedzialności za jej zobowiązania, ale ponoszą ryzyko strat związanych z jej działalnością w ramach wniesionych przez siebie wkładów
Dokumenty założycielskie	Regulamin przedstawicielstwa zatwierdzony przez podmiot założycielski (spółkę zagraniczną) podlega rejestracji dokonywanej przez sąd	Regulamin oddziału zatwierdzony przez podmiot założycielski (spółkę zagraniczną) oraz podpisany przez upoważnioną osobę podlega rejestracji dokonywanej przez sąd	Akt założycielski i umowa spółki (jeśli jest więcej niż jeden założyciel) zatwierdzone uchwałą założycieli i podpisane przez upoważnioną osobę, podlegają rejestracji dokonywanej przez sąd	Akt założycielski (uchwała jedyne go akcjonariusza) i statut podlegają rejestracji dokonywanej przez sąd

Kryteria	Przedstawicielstwo	Oddział	TOO	AO
Kapitał zakładowy	Nie jest wymagany		Minimalna wysokość kapitału zakładowego wynosi równa 100 MCI ¹ (tj. ok. 2.400 PLN)	Minimalna wysokość kapitału zakładowego wynosi 50.000 MCI (tj. ok. 1.170.000 PLN)
Zarządzanie	Kierownik (dyrektor) przedstawicielstwa	Kierownik (dyrektor) oddziału	Najwyższy organ: zgromadzenie wspólników (w spółce, w której 100% udziałów posiada jeden wspólnik, tę funkcję pełni jedyny wspólnik). Organ wykonawczy – jednoosobowy lub wieloosobowy. Mogą istnieć także specjalne organy nadzorcze i kontrolne (Rada Nadzorcza i komisja rewizyjna - audytor)	Najwyższy organ: walne zgromadzenie (w spółce, w której 100% akcji posiada jeden akcjonariusz, tę funkcję pełni - jedyny akcjonariusz). Organ zarządzający – Rada Dyrektorów. Organ wykonawczy – wieloosobowy organ wykonawczy lub osoba sprawującą jednoosobowo funkcje organu wykonawczego, której imię i nazwisko musi być wskazane w Statucie spółki

¹ 1 MCI na dzień 1 stycznia 2016 r. wynosi 2 121 tenge (tj. ok. 24 PLN)

Należy pamiętać, że do wykonywania działalności gospodarczej w **niektórych dziedzinach wymagane jest zezwolenie (licencja)**, szczególnie dotyczy to branży budowlanej, zbrojeniowej, medycznej, transportu, rolnictwa etc.

Aspekty podatkowe

Przykładowe stawki podatkowe w Kazachstanie:

VAT	Podatek dochodowy od osób fizycznych	Podatek korporacyjny (odpowiednik CIT)	Podatek socjalny (odpowiednik składki ZUS)
• 12 %	• 5% • 10%	• 10 % (działalność rolnicza) • 20 % (pozostała działalność)	• 11 %

W celu realizacji inwestycji prawo kazachstańskie przewiduje preferencje podatkowe.

Najczęściej inwestorzy mogą liczyć na następujące **ulgi podatkowe**:

- preferencje podatkowe w zakresie podatków CIT i PIT,
- preferencje podatkowe w zakresie podatku od nieruchomości i podatku gruntowego,
- zwolnienie z opodatkowania wwożonego sprzętu inwestycyjnego,
- państwowe granty, m.in. w postaci gruntów, budynków lub sprzętu.

Warto podkreślić, iż rząd Kazachstanu aktywnie podejmuje nowe działania mające na celu poprawę warunków prowadzenia biznesu w Kazachstanie, również pod kątem podatkowym.

Polskę i Kazachstan łączy **Konwencja w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, podpisana w dniu 21 września 1994 r.**

Konwencja dotyczy osób, które mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w jednym lub w obu Umawiających się Państwach, w szczególności w następującym zakresie:

- w Polsce w stosunku do podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych,
- w Kazachstanie w stosunku do podatku od zysku i dochodu przedsiębiorstw, podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku od majątku od osób fizycznych.

Celem Konwencji jest zapobieganie podwójnemu opodatkowaniu oraz uchylaniu się od opodatkowania. Konwencja ustanawia zasadę równego traktowania: obywatele i osoby prawne mające miejsce zamieszkania w jednej z Umawiających się Stron nie mogą być poddani w drugim Umawiającym się Państwie ani opodatkowaniu, ani związanym z nim obowiązkom, które są inne lub bardziej uciążliwe niż opodatkowanie i związane z nim obowiązki, którym są lub mogą być poddani w tych samych okolicznościach obywatele tego drugiego Państwa.

Aspekty prawa dewizowego

Ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo Dewizowe określa obrót dewizowy z zagranicą oraz obrót wartościami dewizowymi w kraju, a także działalność gospodarczą w zakresie kupna i sprzedaży wartości dewizowych oraz pośrednictwa w ich kupnie i sprzedaży.

Główne założenia są następujące:

- rezydenci i nierezydenci są zobowiązani do zgłoszenia organom celnym przywozu do kraju lub wywozu za granicę krajowych lub zagranicznych środków płatniczych, jeżeli ich wartość przekracza łącznie równowartość 10 000 Euro,
- transakcje przewyższające równowartość 15 000 Euro muszą być przekazywane za pośrednictwem uprawnionych banków lub krajowych instytucji płatniczych,
- ograniczenia przewidziane są dla transakcji, których przedmiotem są m.in.:
 - wysyłanie oraz przekazywanie przez rezydentów do krajów trzecich krajowych lub zagranicznych środków płatniczych, z przeznaczeniem na podjęcie lub rozszerzenie w tych krajach działalności gospodarczej,
 - nabywanie, zbywanie innych podmiotów, papierów wartościowych i obligacji do lub z podmiotami z krajów trzecich lub z użyciem walut obcych,
- zezwoleń dewizowych udziela się, jeżeli nie zagraża to interesowi publicznemu lub międzynarodowym zobowiązaniom wiążącym Rzeczpospolitą Polską,
- możliwość otrzymania indywidualnego zezwolenia dewizowego.

Ochrona inwestycji

Polskę oraz Kazachstan łączy **umowa o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji**, sporządzona w Ałmaty w dniu 21 września 1994 r. Zgodnie z umową każda z Umawiających się Stron będzie popierać inwestycje dokonywane przez osoby fizyczne i prawne drugiej Umawiającej się Strony i będzie dopuszczać takie inwestycje zgodnie z jej ustawodawstwem. Ponadto, każda z Umawiających się Stron zapewni na swoim terytorium inwestycjom traktowanie nie mniej korzystne niż przyznane przez nią inwestycjom dokonany przez jej własne osoby fizyczne i prawne lub inwestycjom dokonany przez osoby fizyczne lub prawne państwa trzeciego.

JAK PRAWNICY DZP MOGĄ POMÓC NA RYNKACH ZAGRANICZNYCH?

Na sukces działań o charakterze ekspansji zagranicznej wpływa kilka czynników, jednak **kluczową kwestią jest przemyślana strategia biznesowa i doświadczeni doradcy.**

W tym zakresie warto korzystać z pomocy prawników DZP, którzy doradzając polskim przedsiębiorcom w zakresie inwestycji na rynkach zagranicznych, mogą wesprzeć na etapie wyboru lokalnych doradców oraz koordynować ich bieżącą pracę, jak również kompleksowo zarządzać projektami od strony prawnej. Niewątpliwą zaletą jest to, iż **klient na co dzień kontaktuje się w języku polskim z wyznaczonym prawnikiem DZP.**

Powyższa koncepcja daje polskim przedsiębiorcom **pewność, iż ich strategia i zamierzenia biznesowe zostaną po pierwsze dobrze zrozumiane**, a następnie prawidłowo wdrożone w życie przy udziale lokalnych specjalistów oraz prawników DZP, mających doświadczenie w pracy na rynkach zagranicznych. Tym samym **prawnicy czy doradcy podatkowi DZP stanowią rodzaj profesjonalnego łącznika**, ułatwiają polskiemu inwestorowi zrozumienie oraz ocenę

poszczególnych niuansów obcych regulacji, a także zrozumienie i pokonanie barier wynikających z różnic nie tylko formalnych i prawnych, ale też kulturowych.

DLACZEGO DZP?

- od ponad 20 lat dbamy i rozwijamy sieć zaufanych relacji z ekspertami z zagranicznych kancelarii różnego formatu i rodzaju,
- pracujemy z prawnikami specjalizującymi się w konkretnych dziedzinach prawa, którzy są dobierani przez pryzmat kompetencji i potrzeb, a nie faktu działania pod określonym logo,
- doradzamy przedsiębiorcom z Polski chcącym inwestować na rynku międzynarodowym, a także przedsiębiorcom zagranicznym, poszukującym doradztwa w zakresie prawa polskiego,
- mamy dostęp do ekspertyz prawnych oraz rozwiązań z całego świata,
- sieć współpracujących kancelarii pozwala nam również na uzyskanie opinii i informacji dotyczących rozwiązań prawnych stosowanych za granicą,
- jednocześnie pozostajemy polską kancelarią z polską strukturą, polskimi zwyczajami i polskimi stawkami.

KILKA FAKTÓW O DZP

- jesteśmy największą, niezależną polską kancelarią prawniczą,
- oprócz siedziby w Warszawie mamy także biura w Poznaniu i Wrocławiu,
- nasz zespół liczy ponad 140 prawników i doradców podatkowych,
- doradzamy klientom łącząc liczne specjalizacje prawnicze z różnymi obszarami ich działalności,
- od 15 lat jesteśmy rekomendowani i wysoko pozycjonowani w publikacjach i międzynarodowych rankingach kancelarii prawniczych, takich jak Legal 500, Chambers & Partners, IFLR1000 oraz WTR 1000.

Specjaliści ds. rynków wschodnich DZP

Jerzy Sawicki
Senior Associate

E: jerzy.sawicki@dzp.pl
M: +48 660 440 370

Tatyana Koryakina
Associate

E: tatyana.koryakina@dzp.pl
M: +48 571 207 073